

Lägesrapport 2015

Åtgärder för avhjälpande av föroreningskador (etapp 3)

Foto: Tomas Henrysson, Conviro AB

Inledning

Rivning och sanering av f.d. Klippans Läderfabrik finansieras genom bidrag från länsstyrelsen i Skåne län. Denna lägesrapport inges till länsstyrelsen inför revideringen av det regionala programmet för efterbehandling.

Klippans kommun har ansökt och beviljats följande bidrag:

- Rivning av byggnader (etapp 1), 30 Mkr, Lst dnr 577-29118-07.
- Förberedelser för sanering, 9 Mkr, Lst dnr 577-59938-07
- Sanering av villaträdgårdar (etapp 2), 8,2 Mkr + 2,2 Mkr, Lst dnr 577-83760-09
- Kontrollprogram för omgivningspåverkan för etapp 3, 1,6 Mkr, Lst dnr 277-11347-2011
- Åtgärder för avhjälpande av föroreningskador (etapp 3), 107 Mkr, Lst dnr 577-10179-2013

Denna lägesrapport avser projekt "Åtgärder för avhjälpande av föroreningskador (etapp 3)" och avser perioden oktober 2014 till september 2015.

Beskrivning av vidtagna aktiviteter och uppnådda resultat

Bidragsprojektet "Åtgärder för avhjälpande av föroreningskador (etapp 3)" har hittills handlat om att förbereda saneringsentreprenaden.

Nedan redovisas alla aktiviteter och uppnådda resultat under perioden oktober 2014 - september 2015.

- 1. Färdigställa kompletterande undersökningar**
- 2. Färdigställa kompletterande utredningar**
- 3. Färdigställa markprojektering och förslag på återställning**
- 4. Ta fram förfrågningsunderlag inklusive handlingar**
- 5. Fortsätta dialogen om anmälningar och ansökningar inklusive samråd**
- 6. Anmälan om avhjälpandeåtgärd samt andra ansökningar/anmälningar**
- 7. Genomföra riskanalys avseende projektrisker**
- 8. Genomföra upphandling av entreprenad**

I det följande beskrivs de vidtagna aktiviteterna och uppnådda resultat mera ingående:

1. Färdigställa kompletterande undersökningar

Större delen av de kompletterande undersökningarna beskrevs i förregående lägesrapport.

De kompletteringar som har gjorts under den nu aktuella perioden har varit provtagningar vid Strömgatan, provgrävning för ytterligare avgränsning av befintligt tätskikt, kompletterande sedimentprovtagning i Uppehållsdammen, provtagning i åkanten samt provtagning kring spillvattenledningen genom skogsområdet. Resultaten av dessa provtagningar och de som utfördes tidigare 2014 framgår av "Resultatrapport – åtgärdsförberedande undersökningar", Tyréns 2015-03-18.

Inventeringen av brunnar på fabriksområdet uppdaterades och en separat rapport togs fram.

Högre halter än väntat påträffades i åkanten vilket ledde till att tätskiktet över deponikullarna nu dras ända fram till erosionsskyddet. Förhöjda halter kring spillvattenledningen i skogsområdet ledde till anvisningar om varsam schakt närmre ledningen än tidigare planerat. I övrigt föranledde de nya resultaten inte några större förändringar i projekteringen.

Den sedan tidigare planerade mycket omfattande provtagningen av förorenade sediment i Bäljane å utfördes i månadsskiftet aug/sep 2015. Preliminära resultat visar att vissa sedimentbankar har höga halter av arsenik och krom medan andra har låga halter. Vidare slutsatser av dessa resultat kommer att dras när slutrapport inkommer. Resultaten kommer att utgöra underlag för beslut om sedimenten i ån ska åtgärdas eller inte samt i så fall vilka sediment som ska åtgärdas och hur de ska åtgärdas.

2. Färdigställa kompletterande utredningar

Kompletterande utredningar som gjorts är: tolkning av kompletterande undersökningar, rening av länsvattnen och marknadsanalys mottagningsanläggningar. Resultaten av de kompletterande utredningarna rapporteras inte separat utan har arbetats in direkt i förfrågningsunderlag och anmälan om avhjälpandeåtgärder.

Här kan nämnas t.ex. att osäkerheter kring behandling av länsvallningsvattnen lösts genom att när de största behoven av detta finns så leds länsvattnet till en infiltrationsyta på utfyllnadsområdet. Denna lösning ger mindre osäkerheter och är mer kalkylerbar för anbudsgivare.

Marknadsanalysen av mottagningsanläggningar visade att de flesta större avfallsmottagare i trakten kan ta emot avfallet från Läderfabriken utan vidare sortering eller klassificering.

3. Färdigställa markprojektering och planering av återställning

Markprojekteringen inklusive framtagande av terrängmodell färdigställdes och ligger som underlag för förfrågningsunderlaget till saneringsentreprenaden.

Ett förslag på återställning togs fram i dialog med Structor och Naturcentrum. Beslut på kommunens kostnader för återställning (2,3 Mkr) togs av kommunstyrelsen. Förslaget på återställningen framgår av översiktsplanen i FFU sanering.

4. Ta fram förfrågningsunderlag inklusive handlingar

Saneringen handlas upp i två delar, en saneringsentreprenad och en mottagningstjänst. Separata förfrågningsunderlag har tagits fram för dessa.

En saneringsbeskrivning har tagits fram som stöd för anbudsgivarna i båda upphandlingarna. I denna beskrivs kortfattat och översiktligt vad som ska göras under saneringen.

För FFU sanering har en mängd ritningar, mängdbeskrivning, administrativa föreskrifter, förslag på entreprenadkontrakt, underlag till arbetsmiljöplan och anbudsformulär tagits fram.

För FFU mottagning har teknisk beskrivning, mängdförteckning, kontraktsvillkor, upphandlingsföreskrifter och anbudsformulär tagits fram.

6. Fortsätta dialogen om anmälningar och ansökningar inklusive samråd

Dialogen om anmälningar och ansökningar med tillsynshandläggarna på länsstyrelsen har fortsatt. Denna har gällt dispens för artskydd och strandskydd, anmälan och/eller tillstånd för vattenverksamhet och utöver den, i dessa sammanhang, sedvanliga anmälan om avhjälpande åtgärder. Dialogen har bl.a. lett till att ansökan om dispens från strandskydd lämnas in till kommunen och kommer inte att vara en del av övriga anmälan till länsstyrelsen.

Ett samråd med länsstyrelsen avseende anmälan hölls 2015-05-08. Minnesanteckningar från detta samråd bifogas anmälan.

Informationsmöte med intresseorganisationer resp. allmänheten hölls 2015-09-24 resp. 29. Minnesanteckningar från dessa möten bifogas anmälan.

7. Anmälan om avhjälpandeåtgärd samt andra ansökningar/anmälningar

Naturcentrum har kompletterat och uppdaterat sin rapport om naturvärden, inventering och förslag på åtgärder. Denna ligger som grund för ansökan om dispens från artskydd, anmälan för vattenverksamhet och ansökan om dispens från strandskydd.

Anmälan om avhjälpandeåtgärd inklusive dispens för artskydd och anmälan om vattenverksamhet hann inte lämnas in till länsstyrelsen under perioden för denna lägesrapport. Den har lämnats in i oktober 2015.

En separat ansökan om dispens från artskydd och anmälan om vattenverksamhet har lämnats in avseende restaurering av ett dike öster om Strömgatan till salamanderdammar.

Ansökan om dispens från strandskydd och ansökan om marklov hann inte lämnas in till kommunen under perioden för denna lägesrapport. De har lämnats in i oktober 2015.

8. Genomföra riskanalys avseende projektrisker

Riskanalys avseende projektrisker har påbörjats. Ett möte hölls 2015-05-28. På detta möte fokuserades på sådant som bör komma med i FFU. En del problem som identifierades har hanterats i FFU, t.ex. tankning av arbetsmaskiner, krav på inkommande massor och placering av upplag inom arbetsområdet.

En fortsatt analys av projektrisker kommer att göras innan entreprenaden startar.

9. Genomföra upphandling av entreprenad

Anbudsfrågor för både saneringsentreprenad och mottagningstjänst publicerades i juli.

Tilldelningsbeslut har fattats för båda upphandlingarna i oktober 2015. Överklagandetiden har gått ut för saneringsentreprenaden och kontrakt kommer att tecknas inom kort. Överklagandetiden har inte gått ut för mottagningstjänsten när denna lägesrapport skrevs.

Planerade aktiviteter oktober 2015 – september 2016

1. Genomföra upphandling av miljökontrollant
2. Restaurering av dike öster om Strömgatan
3. Färdigställa projektriskanalys
4. Revidera entreprenadhandlingar inför entreprenadstart
5. Göra eventuella kompletteringar av anmälningar och ansökningar
6. Kontraktsteckning med leverantörer
7. Påbörja saneringsentreprenad
8. Inkorporera kontrollprogram för omgivningspåverkan och anpassa detta efter saneringen
9. Göra ansökan om vattenverksamhet för muddring och erosionsskydd

Tidplan

Projektet följer den tidplan som angavs vid uppdatering av tidplan och budget inför Naturvårdsverkets beslut om bidrag. Enligt denna görs förberedelser under 2014 och 2015, saneringsentreprenaden genomförs under 2016-2019 och sedan följer uppföljning och kontroll under 2020-2023.

Resursåtgång och ekonomi

Projektet har rekvirerat medel ur Länsstyrelsens ram för åtgärder enligt bidragsbeslut (Lst dnr 577-10179-2013).

Tabell 1. Rekvirerade medel

	Bidragsmedel (kr)
Rekvirerat 2015 (kv 1-3)	2 830 627
Beviljat bidrag 2015	3 850 000
Återstående medel 2015	1 019 373

Prognosen på återstående kostnader 2015 ligger på ca. 1 000 000 kr vilket gör att hela årsbudgeten ser ut att förbrukas. Prognosen bygger på att restaureringen av den nya salamanderdammen hinner utföras under året och att allt arbete som utförs under året också hinner faktureras och rekvireras. Summan som faktiskt rekvireras kan därför bli lägre.

Positiva och negativa erfarenheter

En djupare analys av erfarenheter från projektet kommer att göras när hela projektet "Åtgärder för avhjälpande av föroreningsskador (etapp 3)" har avslutats. Några preliminära iakttagelser kan dock göras.

Positivt:

- Projektet ser ut att klara budgeten för 2015 tack vare att oförbrukade medel kunde överföras från 2014.
- Projektet håller tidplanen och om tilldelningsbesluten inte överklagas kan entreprenaden starta efter årsskiftet.

Negativt:

- Processen med flera parallella anmälningar (avhjälpandeåtgärder och vattenverksamhet) och ansökningar (dispenser från artskydd och strandskydd) upplevs som krånglig och svårnavigerad. Det är svårt som sökande att förstå hur de olika anmälningarna och ansökningarna kommer att vägas mot varandra.

Monica Johansson, Klippans kommun
Projektledare och beställarombud

Tomas Henrysson, Conviro AB
Extern projektledare/kompetensstöd